

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

МАТЕРІАЛИ

підсумкової наукової конференції
професорсько-викладацького складу
і здобувачів наукових ступенів

*агрономічний факультет
факультет захисту рослин
факультет лісового господарства*

01–02 липня 2020 р.

ЧАСТИНА I

Харків – 2020

ЗМІСТ

1	Андрущенко О. П., Ситнік І. Й. ДУБОВІ ЛІСОСМУГИ ДЕНДРОПАРКУ ХНАУ ім. В.В. ДОКУЧАЄВА	11
2	Батова О. М. ВИДОВИЙ СКЛАД ЗБУДНИКІВ КОРЕНЕВИХ ГНИЛЕЙ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	13
3	Біла Ю. М. ВСИХАННЯ ДУБОВИХ НАСАДЖЕНЬ В ПОЛЕЗАХИСНИХ СМУГАХ	14
4	Борисова В. Л. БІОТИЧНІ ЧИННИКИ ПОШКОДЖЕННЯ Й УРАЖЕННЯ ДЕРЕВ ЯСЕНА ЗВИЧАЙНОГО У ДП «ТРОСТЯНЕЦЬКЕ ЛГ»	16
5	Брагін О.М., Мельник І. О., Могила Г. Г. КОМБІНАЦІЙНА ЗДАТНІСТЬ ЛІНІЙ СОНЯШНИКУ ЗА ВИСОКОЮ ПРОДУКТИВНІСТЮ ТА ГОСПОДАРСЬКИМИ ОЗНАКАМИ	18
6	Брагін О. М., Різник В. Ю., Палазюк Б. О. СЕЛЕКЦІЙНА ОЦІНКА ЛІНІЙ ТА ГІБРИДІВ ПЕРЕХРЕСНОЗАПИЛЬНИХ КУЛЬТУР ЗА МОРФОБІОЛОГІЧНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ	20
7	Будьонний В. Ю. БІОЛОГІЧНИЙ МЕТОД ЗМЕНШЕННЯ ПОТЕНЦІЙНОЇ ЗАБУР'ЯНЕНОСТІ ҐРУНТУ	22
8	Бузіна І. М. ЕКОЛОГІЧНІ ШЛЯХИ УТИЛІЗАЦІЇ РОСЛИННИХ ВІДХОДІВ, ЗАБРУДНЕНИХ ВАЖКИМИ МЕТАЛАМИ	24
9	Бухало В. Я. ГУМІНОВІ ПРЕПАРАТИ, ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО В УМОВАХ СХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	26
10	Васильєв С. В. ШКІДЛИВІ КОМАХИ ЯБЛУНІ В САДУ НА КРАПЕЛЬНОМУ ЗРОШЕННІ	28
11	Ведмідь М. М. ОЦІНКА СТАНУ ТА РОСТУ ДУБА ЗВИЧАЙНОГО ПРИ КОРИДОРНОМУ СПОСОБІ РЕКОНСТРУКЦІЇ МАЛОЦІННОГО НАСАДЖЕННЯ У СВІЖІЙ КЛЕНОВО-ЛИПОВІЙ ДІБРОВІ ДП «ГУТЯНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»	30
12	Величко О. Б. ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ПОЛЕЗАХИСНОЇ ЛІСОВОЇ СМУГИ НА ДЕЯКІ ФІЗИКО-ХІМІЧНІ І ВОДНО-ФІЗИЧНІ ПОКАЗНИКИ ЧОРНОЗЕМУ ТИПОВОГО СЛАБОЗМИТОГО В УМОВАГ	32

	ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ ДНІПРОВСЬКО-ДОНЕЦЬКОЇ ЗАПАДИНИ ВІДРОГІВ СЕРЕДНЬОРОСІЙСЬКОЇ ВИСОЧИНИ	
13	Волошан Г. А. ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ІВ ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ	34
14	Волошан М. М., Волошан Г. А. АДАПТАЦІЯ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ	36
15	Гаврилюк Ю. М. «ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА В УКРАЇНІ: СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ»	38
16	Гармаш А. В. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СОСНОВИХ ЛІСОСТАНІВ У ДП «СКРИПАЇВСЬКЕ НДЛГ» ТА НПП «СЛОБОЖАНСЬКИЙ»	40
17	Гела О. М. ДІЯЛЬНІСТЬ УЧЕНИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ НАУК ОЧИМА РАДЯНСЬКОЇ САТИРИ	42
18	Герман Л. В. NATIONAL PECULIARITIES OF IRISH ENGLISH IN LEXICS, GRAMMAR AND PHONETICS	44
19	Гладких І. О. ОСОБЛИВОСТІ РЕФЕРУВАННЯ НАУКОВИХ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ	46
20	Голікова О. М. ХАРКІВСЬКА ШКОЛА АГРОНОМІВ (1942–1943 рр.)	48
21	Гопцій В. О., Криворученко Р. В., Шевченко С. О. ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІНІЙ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ СЕЛЕКЦІЇ ХНАУ ЗА ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИМИ ОЗНАКАМИ	50
22	Гопцій Т. І., Калашник О. С. КОНКУРСНЕ СОРТОВИПРОБУВАННЯ СОРТІВ АМАРАНТУ НА ДОСЛІДНОМУ ПОЛІ ХНАУ	52
23	Гордієнко І. М., Яровий Г. І. УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАСТОСУВАННЯ СІРКОВМІСНИХ ДОБРІВ	54
24	Гордіященко А. Ю. СТРУКТУРА ЛІСІВ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ПОЛІСЬКОЇ ЗОНИ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	56
25	Горошко В. В. КАТЕГОРІЇ ЛІСІВ ВОДОЗБОРІВ ПРИТОК Р. СІВЕРСЬКИЙ ДІНЕЦЬ	58
26	Горяїнова В. В. ВПЛИВ БІОФУНГІЦИДІВ НА ПОШИРЕНІСТЬ І РОЗВИТОК ОСНОВНИХ ХВОРОБ ЛИСТЯ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ	60

27	Гусаренко М. П. РОБОЧИЙ ОРГАН ДЛЯ ПЕРЕДПОСІВНОГО ВНЕСЕННЯ РІДКИХ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ В ҐРУНТ	62
28	Дегтярьов Ю. В. ЗМІНА ЕЛЕКТРОФІЗИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЧОРНОЗЕМУ ТИПОВОГО ЗА УМОВ КРАПЕЛЬНОГО ЗРОШЕННЯ	64
29	Діденко М. М. МОРФОЛОГІЧНА МІНЛИВІСТЬ ЖОЛУДІВ ДУБА ЗВИЧАЙНОГО В УМОВАХ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ СВІЖОЇ КЛЕНОВО- ЛИПОВОЇ ДІБРОВИ	66
30	Дубина О. М., Ткаченко В. П. ХІМІЧНІ ЗАСОБИ БОРОТЬБИ З ПЛІСНЯВИМИ ГРИБАМИ В ПРИМІЩЕННЯХ ДЛЯ ЗБЕРІГАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ	68
31	Євтушенко М. Д. НАПРАЦЮВАННЯ НАУКОВЦІВ КАФЕДРИ ЗООЛОГІЇ ТА ЕНТОМОЛОГІЇ ІМ. Б.М. ЛИТВИНОВА ДО ЕКОЛОГІЧНО ОРІЄНТОВАНОЇ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПЛОДОВИХ САДІВ	70
32	Жукова Л. В. ЕФЕКТИВНИЙ ЗАХИСТ ЯРИХ ЗЕРНОВИХ ВІД ОСНОВНИХ ХВОРОБ	73
33	Жупінська К. Ю. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ БІОЛОГІЇ СТОВБУРОВИХ ШКІДНИКІВ ТОПОЛЬ	75
34	Заздравнова О. І. ДУХОВНІСТЬ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ: ЦІННІСНИЙ АСПЕКТ	77
35	Залізовський В. С. ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЯЧМЕНЮ В УМОВАХ СТАЦІОНАРНОГО ПОЛЬОВОГО ДОСЛІДУ КАФЕДРИ АГРОХІМІЇ	79
36	Івакін О. В., Маматов М. В. ПЕРСПЕКТИВНІ СОРТИ ЛОХИНИ ВИСОКОРОСЛОЇ ДЛЯ ВИРОЩУВАННЯ В УМОВАХ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	80
37	Князь Т. М. ПРАГМАТИЧНІ ФУНКЦІЇ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ	83
38	Коваленко Л. М., Коваленко О. А. ВНЕСОК УЧЕНИХ СЛОБОЖАНЩИНИ КІНЦЯ ХІХ-ПОЧАТКУ ХХСТОЛІТТЯ В ПОРІВНЯЛЬНУ ПЕДАГОГІКУ	85
39	Коврига Ю. В. КАТЕГОРІЯ БУТТЯ В КОНТЕКСТІ РОМАНІВ «НУДОТА» Ж.-П. САРТРА І «КАЗУС КУКОЦЬКОГО» Л.УЛИЦЬКОЇ	87

40	Кошеляєва Я. В. СИМПТОМИ ТА ОЗНАКИ ПОШКОДЖЕННЯ Й УРАЖЕННЯ ДЕРЕВ БЕРЕЗИ ПОВИСЛОЇ В ЛІВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ	89
41	Кравцов А. І. ЯКА ПАМ'ЯТЬ І ПРАВДА ГЕРОЇЧНОЇ БОРОТЬБИ З НАЦИЗМОМ ЗАЛИШАЄТЬСЯ НАЩАДКАМ	91
42	Кравченко А. І. ВИХІДНИЙ МАТЕРІАЛ У СЕЛЕКЦІЇ ВІВСА ГОЛОЗЕРНОГО В ЛІВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	93
43	Кудря Н. А., Дегтярьова З. О. ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОПЕРЕДНИКІВ	95
44	Кудря С. І. ВПЛИВ ПОПЕРЕДНИКІВ І ПОГОДНИХ УМОВ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В КОРОТКОРОТАЦІЙНИХ СІВОЗМІНАХ	97
45	Лебединський І. В., Крамаренко С. О., Зотова А. В. ВИРОЩУВАННЯ РАНЬОСТИГЛИХ СОРТІВ ПОМІДОРА В УМОВАХ ЛІСОСТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ	99
46	Логінова О. В. РОЛЬ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СФЕРИ	101
47	Луханін І. В. ВИДОВИЙ СКЛАД ЗБУДНИКІВ КОРЕНЕВИХ ГНИЛЕЙ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	103
48	Любимова Н. О. ВПЛИВ ПЕСТИЦИДІВ НА СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНУ ОРГАНІЗАЦІЮ АГРОБІОЦЕНОЗІВ ПРИ ЛІСОВПОРЯДКУВАННІ	105
49	Макарска Yev.H. METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES IN NON- LANGUAGE UNIVERSITIES	107
50	Маматов М. В., Івакін О. В. ВИРОЩУВАННЯ ВЕГЕТАТИВНИХ НАПІВКАРЛИКОВИХ ПІДЩЕП ЯБЛУНІ СПОСОБОМ ГОРИЗОНТАЛЬНИХ ВІДСАДКІВ В УМОВАХ ДОСЛІДНОГО ПОЛЯ ХНАУ ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА	108
51	Маматов М. В. ВПЛИВ СОРТОПІДЩЕПНИХ КОМБІНУВАНЬ НА УРОЖАЙНІСТЬ ДЕРЕВ ЯБЛУНІ В УМОВАХ ТОВ «ХАРКІВСЬКА ФРУКТОВА КОМПАНІЯ»	110
52	Мандражи О. А. НЕТРИВІАЛЬНІ МІРКУВАННЯ ЯК ФІЗКУЛЬТ РОЗМИНКА ДЛЯ РОЗУМОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	112
53	Мартиненко В. І. ЕКОТОКСИКОЛОГІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ	114

ФУНГЦИДІВ НА КАРТОПЛІ ВІД ФІТОФТОРОУ

- 54 **Меленті В. О., Леженіна І. П.**
ВИДОВИЙ СКЛАД ТА БІОЛОГІЯ ЕНТОМОФАГІВ ЯЛИНОВИХ
НЕСПРАВЖНИХ ЩИТІВОК У ДЕНДРОЛОГІЧНОМУ ПАРКУ
ХНАУ ІМ. В. В. ДОКУЧАЄВА 116
- 55 **Мешкова В. Л.**
МЕТОДОЛОГІЯ КОМПЛЕКСНОГО ЛІСОПАТОЛОГІЧНОГО
ОБСТЕЖЕННЯ НАСАДЖЕНЬ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ
НОВИХ ІНВАЗІЙНИХ ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ 117
- 56 **Мешкова В. Л.**
НОВІ АДВЕНТИВНІ ВИДИ КОМАХ У ЛІСАХ УКРАЇНИ 119
- 57 **Михальченко С. А.**
НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПОРОДНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ
ІНТЕНСИВНОГО ВИРОБНИЦТВА ЯЛОВИЧИНИ 121
- 58 **Міхєєва О. О., Рожков А. О., Міхєєв В. Г.**
КОРЕЛЯЦІЙНА ЗАЛЕЖНІСТЬ МІЖ ПЕРІОДОМ ВЕГЕТАЦІЇ ТА
ПОГОДНИМИ УМОВАМИ 123
- 59 **Мозговий Р. С.**
ВПЛИВ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ НА БІОМЕТРИЧНІ
ПОКАЗНИКИ І УРОЖАЙНІСТЬ СОНЯШНИКА 125
- 60 **Мокрецова Н. Я.**
ГУМАНІТАРИЗАЦІЯ ОСВІТИ ТА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ
ОРІЄНТАЦІЙ ФАХІВЦІВ-АГРАРІЇВ 127
- 61 **Мулєнок Я. О.**
ФОРМУВАННЯ ПИТОМОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ДЕРЕВ ЯБЛУНІ
ЗАЛЕЖНО ВІД СПОСОБУ І СТРОКУ ОБРІЗУВАННЯ КРОНИ В
ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ 129
- 62 **Назаренко В. В.**
ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ПРОДУКТИВНОСТІ ДУБОВИХ
ДЕРЕВОСТАНІВРІЗНИХ ЛІСОТИПОЛОГІЧНИХ ОБЛАСТЕЙ 131
- 63 **Непран І. В., Романова Т. А.**
ПРОБЛЕМИ ЕКОБЕЗПЕКИ ХАРЧУВАННЯ НА СУЧАСНОМУ
ЕТАПІ 133
- 64 **Недогонов Д. В.**
ФРАГМЕНТАРНО-ПАТТЕРНИЙ ПІДХІД ВИКЛАДАННЯ
ЗМІСТУ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН 135
- 65 **Ольховський Г. Ф., Чечуй О. Ф.**
КОМПЛЕКСНИЙ МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ СТРУКТУРИ ВРОЖАЮ
ЗЕРНОВИХ КОЛОСОВИХ КУЛЬТУР 137
- 66 **Омеліч А. Р.**
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ У ЛАБОРАТОРІЇ МУРАХОЖУКА
ЗВИЧАЙНОГО – ЕНТОМОФАГА КОРОЇДІВ 138
- 67 **Петрова Т. О.**
ПРАКТИКА ВІДОБРАЖЕННЯ НАЗВ ПРОФЕСІЙ ЖІНОК 140

В УКРАЇНСЬКИХ СЛОВНИКАХ

- 68 **Підгородецька І. Ю., Тихоненко О. В.**
НАЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВНОГО ЛАНДШАФТУ
УКРАЇНИ 142
- 69 **Поєдинцева А. А.**
ФУЗАРІОЗ КВАСОЛІ, ЯК ФАКТОР ЗНИЖЕННЯ ВРОЖАЮ 144
- 70 **Познякова С. І.**
РІД *Quercus* L. В ДЕНДРОПАРКУ ХНАУ ТА В ІНШИХ
КОЛЕКЦІЯХ УКРАЇНИ 146
- 71 **Поляков О. К.**
ПЕРСПЕКТИВИ ЗБАГАЧЕННЯ ДЕНДРОФЛОРИ ПІВДЕННОГО
СХОДУ УКРАЇНИ 148
- 72 **Полях В. М.**
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ
ГАЛУЗІ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА 150
- 73 **Поташов Ю. М.**
ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕСТІЙНИХ СОСНЯКІВ У ЗАКАЗНИКУ
СКРИПАЇВСЬКОГО ЛІСНИЦТВА 152
- 74 **Поташова Л. М.**
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНИХ
МІКРОБНИХ ПРЕПАРАТІВ ПРИ ВИРОЩУВАННІ
КВАСОЛІ ЗВИЧАЙНОЇ 154
- 75 **Распопіна С. П.**
ДЕПОНУВАННЯ ОРГАНІЧНОГО КАРБОНУ В ЕДАФОТОПІ
ТИПОВИХ СОСНОВИХ МІСЦЕЗРОСТАНЬ УКРАЇНСЬКОГО
ПОЛІССЯ 156
- 76 **Резнік С. В.**
ВПЛИВ РІЗНИХ СИСТЕМ ЗЕМЛЕРОБСТВА НА ПОКАЗНИКИ
ЕЛЕКТРОПРОВІДНОСТІ ЧОРНОЗЕМІВ ТИПОВИХ 158
- 77 **Рідкокаша А. Д.**
ПОШИРЕНІСТЬ КОРОЇДІВ ТА ЇХНІХ ХИЖАКІВ НА
МОДЕЛЬНИХ ДЕРЕВАХ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ У ЛІСАХ
СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ 161
- 78 **Рожков Р. В., Турчинова Н. П., Гудим О. В.**
ВИКОРИСТАННЯ ІНДЕКСІВ ДЛЯ ОЦІНКИ МОРФОМЕТРИЧНИХ
ПОКАЗНИКІВ ЗЕРНІВКИ У ВИДОВОМУ РІЗНОМАНІТТІ
ПШЕНИЦІ 163
- 79 **Свіщова Я. О.**
МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КОМПЛЕКСІВ ЗА УЧАСТЮ
ОРАНІЧНИХ ІОНІВ ПРИ АНАЛІЗІ ҐРУНТУ 165
- 80 **Синявін А. В.**
БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗБУДНИКІВ ПЛЯМИСТОСТЕЙ
ЛИСТЯ СУНИЦІ САДОВОЇ 167

81	Ситнік І. Й., Андрущенко А.П., Круглова І.В. СТАН АРХІВНО-МАТОЧНОЇ ПЛАНТАЦІЇ СОСНИ У ДЕНДРОПАРКУ АГРОУНІВЕРСИТЕТУ	169
82	Ситнік І. Й., Круглова І. В. ДЕРЕВА І ЧАГАРНИКИ ДЕНДРОПАРКУ ХНАУ З КОРИСНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ	171
83	Сотнікова О. О. БІОРИЗНОМАНІТТЯ ЕКОСИСТЕМИ НПП «ГОМІЛЬШАНСЬКІ ЛІСИ»	174
84	Тесля Т. О. ВПЛИВ УРАЖЕНОСТІ ФУЗАРІОЗНОЮ ГНИЛЛЮ НА БІОХІМІЧНИЙ СКЛАД РОСЛИН ГОРОХУ	176
85	Туренко В. П. ТИФУЛЬОЗ В ПОСІВАХ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	178
86	Філон В. І., Чернушенко І. ПРОБЛЕМА РОДЮЧОСТІ ҐРУНТІВ ЗА УМОВ ЗАСТОСУВАННЯ ДОБРІВ	180
87	Фу Хао, Рожков Р. В. ПШЕНИЦА-ОДНОЗЕРНЯНКА КАК КУЛЬТУРА ДЛЯ ЗДОРОВОГО ПИТАННЯ	181
88	Хименко Н. Л., Будвицька О. М. ВИВЧЕННЯ МЕТАБОЛІЗМУ ТКАНИН ЛУБУ СОСНИ PINUS SILVESTRIS L.	183
89	Чигрин О. В., Батицька З. М. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТУ ФІТОЦИД-Р В ПОСІВАХ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	186
90	Чуйко Д. В., Сергієнко О. О., Степанова О. В. ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СТРУКТУРИ ПРОДУКТИВНОСТІ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ГІБРИДІВ ТА СОРТІВ СОНЯШНИКУ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД РЕГУЛЯТОРА РОСТУ	188
91	Чуприна Ю. Ю. ШТРАФИ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ У 2020 РОЦІ	190
92	Чуприна Ю. Ю. АГРОЦЕНОЗИ ЯРОЇ ПШЕНИЦІ (TRITICUM. L.) ТА ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИКА ЗА ВЕГЕТАЦІЙНИЙ ПЕРІОД	191
93	Швачунова І. С. ХІМІЧНИЙ ЗАХИСТ ЯБЛУНІ ВІД ХВОРОБ В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	193
94	Шевцова О. О. КОМПОЗИЦІЯ ДЛЯ НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ ҐРУНТУ, ЗАБРУДНЕНОГО НЕСИМЕТРИЧНИМ ДИМЕТИЛГІДРАЗИНОМ	195
95	Шевченко М. В. СУЧАСНА СИСТЕМА ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ В УМОВАХ	197

ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

- 96 **Шульга І. В.**
POETRY BY LESSYA UKRAINKA IN TRANSLATIONS 199
- 97 **Яровий Г. І., Галагуря А. О.**
ВИРОЩУВАННЯ ЩЕПЛЕНИХ КАВУНІВ В УМОВАХ
ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ 201
- 98 **Яровий Г. І., Дідух Н. О., Швець А. А.**
ВИРОЩУВАННЯ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ В УМОВАХ
ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ 202
- 99 **Яровий Г. І., Романов О. В., Дідух Н. О., Гайова Л. О.**
ВПЛИВ ПОГОДНИХ УМОВ ВЕГЕТАЦІЙНОГО ПЕРІОДУ ТА
ОСОБЛИВОСТЕЙ ГІБРИДА НА РІСТ, РОЗВИТОК І
ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЮ РАННЬОСТИГЛИХ ГІБРИДІВ
КАПУСТИ ЦВІТНОЇ 204
- 100 **Яровий Г. І., Романов О. В., Негреба М. С., Нечитайло В. С.**
УРОЖАЙНІСТЬ КАПУСТИ ПЕКІНСЬКОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД
МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ 206
- 101 **Яровий Г. І., Сєвідов В. П., Сєвідов І. В.**
ВПЛИВ КОРЕНЕВИХ ПІДЖИВЛЕНЬ НА ЯКІСТЬ
І УРОЖАЙНІСТЬ ПОМІДОРІВ 208
- 102 **Станкевич С. В., Забродіна І. В.**
НАУКОВІ ЗДОБУТКИ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ ЗАХИСТУ
РОСЛИН ХНАУ ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА У 2015–2019 РР. 210
- 103 **Станкевич С. В.**
РИНОК ПЕСТИЦИДІВ УКРАЇНИ 213
- 104 **Лутицька Н. В., Станкевич С. В.**
ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ІНСЕКТИЦИДІВ ПРОТИ
СОНЦЕВИКА БУДЯКОВОГО НА ПОСІВАХ СОЇ 215
- 105 **Наконечна Ю. О., Станкевич С. В.**
ЕНТОМОФАГИ АМЕРИКАНСЬКОГО БІЛОГО МЕТЕЛИКА
(*HYPHANTRIA CUNEA DRURY, 1773*) 217

впливає на господарські показники (сукупність елементів, які складають продуктивність рослин називають структурою врожаю). Основними ознаками структури врожаю квасолі є висота рослин, кількість міжвузлів, кількість бобів та зерна з однієї рослини, маса 1000 насінин та маса насіння з однієї рослини. При аналізі здорових рослин сортозразка «Limilaght» відмічена висота стебел - 28 см., кількість утворених бобів - 16, насінин в бобах по - 8, маса 1000 насінин - 414 гр. Ці показники уражених рослин наступні – висота – 21 см, бобів 15, насінин в бобах 8, а маса 1000 насінин – 306 гр. Аналіз сортозразка «Несподіванка» показав, що висота стебла здорових рослин в середньому була в межах 67 см, кількість сформованих бобів - 17, насінин в бобах в середньому по 5 шт, маса 1000 насінин – 429 гр. На рослинах, де спостерігали ознаки ураження фузаріозною гниллю висота рослин була 61 см, кількість бобів – 15, зерен в бобах – по 5, а маса 1000 насінин – 312 гр. Встановлено, що ураження кореневої системи фузаріозною гниллю позначається на показниках структури врожаю і призведе до зниження урожайності.

УДК 630*272

РІД *Quercus* L. В ДЕНДРОПАРКУ ХНАУ ТА В ІНШИХ КОЛЕКЦІЯХ УКРАЇНИ

Познякова С. І., канд. с-г наук, доцент
кафедра лісівництва ім. Б.Ф. Остапенка

Збереження біологічної різноманітності – одна з глобальних і складних проблем сучасної цивілізації. Інтродукцію рослин в цьому контексті можна розглядати як систему розумного використання планетарної біорізноманітності через розширення ареалів видів і завдяки цьому, як ефективний засіб, збереження їх генетичної різноманітності.

Рід *Quercus* L. нараховує до 600 видів, які є найважливішими лісотвірними видами помірних широт Північної півкулі, компонентами тропічного та субтропічного лісу Південно-Східної Азії. Найбільше видів дуба росте в Північній та Центральній Америці і значно менше видів росте в Європі.

У лісах України в природних насадженнях росте лише три види роду: дуб звичайний (*Quercus robur* L.), дуб скельний (*Quercus petraea* L.), дуб пухнастий (*Quercus pubescens* Willd.). Дубові ліси становлять біля 36 % вкритої лісом площі нашої держави і відіграють важливу роль в розвитку економіки країни та життя всього суспільства. Кілька десятків видів дуба інтродуковані не тільки в ботанічні сади та парки, але також і в лісові культури. Серед них найбільш поширеним є дуб червоний.

З 12 північноамериканських видів роду *Quercus* L. до України в різні часи було залучено 9 видів. Їх інтродукцію було розпочато Нікітським ботанічним садом у 1818 р. У 1919 р. завезли *Q. acuminata* Michx., *Q. alba* L., та *Q. montana* Willd., у 1926 р. – *Q. macrocarpa* Michx. У другій половині XIX ст. у Підгірський

парк на Львівщині завезено *Q. lyrata* Walter., у дендропарк «Тростянець» – *Q. bicolor* Willd., у дендропарк «Устимівка» – *Q. michauxii* Nutt.

Колекцію видів *Quercus* L. у дендрарії Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка НАН України (НБС) було започатковано у 1947 р. залученням виду *Quercus rubra* L. Аналіз сучасного стану північноамериканських видів *Quercus* L., інтродукованих у дендрарії НБС, ґрунтується на результатах обстеження 50–60-річних рослин. Особливості росту та розвитку зумовлені тривалою дією несприятливих чинників довкілля, зокрема низьких зимових і високих літніх температур, недостатнього повітряного та ґрунтового зволоження протягом вегетаційного періоду. Найуспішніше пройшли випробування в дендрарії НБС *Quercus alba* L., *Quercus macrocarpa* Michx., *Quercus bicolor* Willd. Ці види мають високі показники росту, квітують, плодоносять, зимо- та посухостійкі. За правильного добору посадкового матеріалу можуть бути рекомендовані для використання в декоративних насадженнях та випробувань в лісових культурах.

Одним з потенційних районів інтродукції видів дуба в Україну є Кавказ. На Кавказі ростуть 16 видів роду *Quercus* L., 6 з яких (*Q. castaneifolia* C.A. Mey., *Q. hartwissiana* Stev., *Q. iberica* Stev., *Q. imeretina* Stev., *Q. longipes* Stev., *Q. macranthera* Fisch. et May.) залучено до дендрарію НБС ім. М.М. Гришка.

Чисельна колекція видів роду *Quercus* L., створена у Національному дендрологічному парку «Софіївка» НАН України, яка нараховує 12 видів. на Веселобоківській СДДС на початку 40-х років минулого століття випробовували 25 видів роду дуб, а після війни залишилось лише 14 видів та 26 різновидів і форм, кращі з яких були використані С.С. П'ятницьким для міжвидової гібридизації.

У дендрологічному парку ХНАУ ім. В.В. Докучаєва рід *Quercus* налічує 5 видів різного географічного походження: *Quercus robur* L., *Quercus rubra* L., *Quercus coccinea* Muench., *Quercus mongolica* Fisch., *Quercus longipes* Stev.

Дуб звичайний (*Quercus robur* L.) у дендропарку ХНАУ налічує найбільшу кількість – 143 екземпляри. Це одна з головних лісоутворювальних порід, насадження якої займають близько 28 % від усієї площі лісів України. Дубові ліси відіграють багатогранні екологічні функції та задовольняють потреби народного господарства у цінній деревині.

Дуб червоний (*Quercus rubra* L.) – північноамериканський інтродуцент, вперше був ввезений в Європу у 1691 р. Дуб червоний дедалі частіше згадують в Україні та за кордоном як інвазійний та небезпечний вид. Водночас біоекологічні особливості дуба червоного мають низку переваг для вирощування його як швидкорослого та невибагливого до трофності ґрунту виду. У дендропарку ХНАУ дуб червоний росте з 1974 р, 53 екземпляри. Всі дерева відрізняються найвищими таксаційними показниками, у порівнянні з іншими видами роду.

Дуб шарлаховий (*Quercus coccinea* Münchh.) у дендропарку ХНАУ росте з 1982 р 17 екземплярів, які також мають високі таксаційні показники, у порівнянні з іншими видами. Дуже декоративний вид. Природно росте в мішаних листяних лісах в східній частині Північної Америки.

Дуб монгольський (*Quercus mongolica* Fisch. ex Ledeb.) в дендропарку росте з 1976 р. на сьогодні збереглося 5 екземплярів. Санітарний стан дерев є ослабленим. Вид природно росте на Далекому Сході.

Дуб довгоніжковий (*Quercus longipes* Stev.) є ендеміком Східного Закавказзя. Росте на алювіальних ґрунтах у низинах та річкових долинах, де утворює чисті насадження. Досягає 30-метрової висоти. Вимогливий до вологості ґрунту. Дуб довгоніжковий в дендропарку росте з 1984 р. в кв. ХХ, один екземпляр. Насіння одержано з Ташкенту. Незимостійкий, не квітує, санітарний стан дерева є ослабленим.

У дендропарку ХНАУ види дуба північноамериканського походження мають кращі показники росту, кращий санітарний стан, у порівнянні із видами кавказького та азійського походження.

Для збільшення біологічного різноманіття роду *Quercus* L., в дендропарку ХНАУ можна успішно вирощувати види дуба північноамериканського походження. Рекомендуємо наступні види: дуб білий (*Quercus alba* L.), дуб великоплідий (*Quercus macrocarpa* Michx.), дуб двоколірний (*Quercus bicolor* Willd.), дуб Гартвиса (*Quercus hartwissiana* Steven), дуб ліроподібний (*Quercus lyrata* Walter.), дуб черепичастий (*Quercus imbricaria* Michx.).

УДК 630*17(477.6)

ПЕРСПЕКТИВИ ЗБАГАЧЕННЯ ДЕНДРОФЛОРИ ПІВДЕННОГО СХОДУ УКРАЇНИ

**Поляков О. К., д-р біолог. наук, професор
кафедра лісівництва імені Б.Ф. Остапенка**

Південно-східна частина України об'єднує адміністративні райони Донецької та Луганської областей (Донецький басейн) і характеризується своєрідними фізико-географічними та природно-історичними особливостями та виключно широким і активним антропогенним впливом. Для регіону властиве орографічне підвищення території, складна геологічна будова, значний розвиток ерозійних процесів, широке розповсюдження виходу на поверхню гірських порід та глибоке залягання підземних вод. За умовами забезпеченості теплом та вологою Донбас віднесено до III агрокліматичної південної степової зони України. Сума активних температур тут становить 2800 - 3200°C, опадів випадає 460 – 540 мм, але випаровування майже вдвічі перевищує кількість опадів. Переважають ґрунти чорноземного типу з характерним непромивним водним режимом. Такі природні умови південної степової зони обумовлюють еколого-географічну невідповідність зростанню лісових насаджень. Проте високий рівень родючості ґрунту та достатній тепловий баланс активних температур створюють передумови успішному вирощуванню різноманітних деревних порід. Та в регіоні з найвищою в Україні щільністю населення та інтенсивною господарською діяльністю лісові насадження зазнають ще й значного антропогенного впливу. Тому сполучена дія екстремальних

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

МАТЕРІАЛИ

підсумкової наукової конференції
професорсько-викладацького складу
і здобувачів наукових ступенів

*агрономічний факультет
факультет захисту рослин
факультет лісового господарства*

01–02 липня 2020 р.

ЧАСТИНА I

За редакцією авторів

Комп'ютерний набір і верстка В.Г. Міхеєв

Підписано до друку 26.06.2020 р. Формат 60x84/16. Гарнітура Таймс
Друк офсет. Обсяг 12,1 ум.-друк. арк.; 14,5 обл.-вид. арк.
Тираж 300 прим. Замовлення №

Редакційно-видавничий відділ Харківського національного аграрного
університету ім. В.В. Докучаєва: 62483, Харківська обл., п/в „Докучаєвське-2”,
навчальне містечко ХНАУ, тел.: 99-76-28, e-mail: science-agrouiver2016@ukr.net

Дільниця оперативного друку ХНАУ тел.: 99-77-80